

ISSN 2312-413X (print)
ISSN 2312-4148 (online)

Спеціалізований рецензований науково-практичний журнал

Актуальна[®] Інфектологія

www.mif-ua.com

Том 6, № 5, 2018

5

ЗАСЛАВСКИЙ
Издательский дом

Луганський державний медичний університет

Актуальна® Інфектологія

Актуальная инфектология

Actual Infectology

Aktual'naâ Infektologiâ

Спеціалізований рецензований науково-практичний журнал

Засновано у листопаді 2013 року

Періодичність виходу: 6 разів на рік

Том 6, № 5, 2018

Включений в наукометричні і спеціалізовані бази даних Ulrichsweb Global Serials Directory, WorldCat, PИЦ (Science Index), Google Scholar, «Джерело», «КіберЛенінка», НБУ ім. В.І. Вернадського, CrossRef, International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE), SHERPA/RoMEO, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), «Наукова періодика України», Directory of Open Access Journals (DOAJ), NLM-catalog, OpenAIRE, JIC index, ROAD

Матеріали конференції

Тези доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні інфекційні захворювання. Сучасні аспекти клініки, діагностики, лікування та профілактики», присвяченої пам'яті М.М. Городецького та приуроченої до 95-річчя від дня його народження (29-30 листопада 2018 року, м. Київ)

<i>Бережна А.В., Чумаченко Т.О.</i> Оцінка правильності використання антибіотиків для особистих потреб студентами медичних університетів	66
<i>Бодня К.І., Марченко О.С., Кадельник Л.О., Бодня І.П.</i> Ітеративний підхід до ціноутворення на лабораторні послуги при копропротозооскопічному обстеженні на лямбліоз	67
<i>Велієва Т. Алі кизи</i> Природа осередків ехінококозу, підходи до діагностики та лікування	68
<i>Велика Н.В., Аністратенко Т.І.</i> Актуальні проблеми здоров'я молоді України	69
<i>Виноград Н.О., Василюшин З.П., Козак Л.П.</i> Госпітальний нагляд за лептоспірозом: стандарти, методологія і результати	70
<i>Виноград Н.О.</i> Еволюція арбовірусних інфекцій	71
<i>Висоцька О.І., Виноградова Г.М., Висоцький В.І., Брякіна А.А.</i> Інноваційні підходи до ранньої діагностики ВІЛ-інфекції: консультування та тестування з ініціативи медичного працівника	72
<i>Висоцький В.І.</i> Сучасні підходи до ведення хворих з ВІЛ-інфекцією на рівні первинної медичної допомоги	73
<i>Галан І.О., Омельчук С.Т., Процюк Р.Г., Петренко В.І., Галан О.В., Марченко Г.Ф., Аністратенко Т.І.</i> Оцінка ефективності нутриціологічної корекції порушень білкового обміну у хворих на туберкульоз легень	74
<i>Геник І.Д., Чіпак Н.І., Кушнір З.Г., Бек Н.Г., Геник Л.С.</i> Ретроспективний аналіз епідеміологічної ситуації з висипного тифу в зоні бойових дій	75
<i>Гринькевич Х.І., Понятівський В.А., Мохорт Г.А., Колеснікова І.П.</i> Порівняльне визначення чутливості збудників нозокоміальних інфекцій та відповідних музейних мікроорганізмів до дії антисептичних засобів	76
<i>Дмитраченко Т.І., Семенов В.М., Редненко А.В., Волкова М.В., Егоров С.К., Марченко А.А.</i> Маркери парвовірусної інфекції у пацієнтів с ревматологічними захворюваннями	77
<i>Дмитраченко Т.І., Семенов В.М., Горбачев В.В., Редненко А.В., Егоров С.К., Марченко А.А., Корнилов А.В.</i> Реактивация латентных вирусов у пациентов с тяжелыми бактериальными инфекциями	77
<i>Дубинская Г.М., Коваль Т.И., Сизова Л.М., Руденко С.С., Лимаренко Н.П.</i> Оптимизация прогнозирования темпа прогрессирования фиброза печени у ВИЧ-инфицированных пациентов с хроническим гепатитом С	78
<i>Жайворонок М.М.</i> Європейські рекомендації GIUS щодо ультразвукової діагностики запальних захворювань кишечника	79
<i>Іванченко Н.О., Гончар Н.І.</i> Охороняння профілактичними щепленнями населення Львівської області за 8 місяців 2018 року	80
<i>Калашник К.В., Рябконов Ю.Ю., Абрамов А.В.</i> Роль змін вмісту інтерлейкіну-6 залежно від поліморфізму його гена в ефективності протівірусного лікування хворих на хронічний гепатит С	81

Proceedings of the Conference

Abstracts of the research-to-practice conference with international participation "Actual infectious diseases. Modern aspects of the clinical picture, diagnosis, treatment and prevention"

dedicated to the memory of M.M. Horodetskyi and commemorated to the 95th anniversary of his birth (November 29-30, 2018, Kyiv)

<i>A.V. Berezhna, T.O. Chumachenko</i> Evaluating the correct use of antibiotics for personal needs by students of medical universities	66
<i>K.I. Bodnia, O.S. Marchenko, L.O. Kadelnyk, I.P. Bodnia</i> An iterative approach to pricing for laboratory services in a coproprotozooscopic examination for giardiasis	67
<i>T. Ali kizi Velieva</i> Nature of foci of echinococcosis, approaches to the diagnosis and treatment	68
<i>N.V. Velyka, T.I. Anistratenko</i> Topical issues of Ukrainian youth health	69
<i>N.O. Vynohrad, Z.P. Vasylyshyn, L.P. Kozak</i> Hospital supervision of leptospirosis: standards, methodology and results	70
<i>N.O. Vynohrad</i> Evolution of arbovirus infections	71
<i>O.I. Vysotska, H.M. Vynohradova, V.I. Vysotskyi, A.A. Briakina</i> Innovative approaches to early diagnosis of HIV-infection: counseling and testing on the initiative of a health worker	72
<i>V.I. Vysotskyi</i> Modern approaches to the management of patients with HIV-infection at the level of primary care	73
<i>I.O. Halan, S.T. Omelchuk, R.H. Protsiuk, V.I. Petrenko, O.V. Halan, H.F. Marchenko, T.I. Anistratenko</i> Evaluating the effectiveness of nutritional correction of protein metabolism disorders in patients with pulmonary tuberculosis ..	74
<i>I.D. Henyk, N.I. Chipak, Z.H. Kushnir, N.H. Bek, L.S. Henyk</i> Retrospective analysis of the epidemiological situation of typhus fever in the combat zone	75
<i>Kh.I. Hrynkevych, V.A. Poniatovskiy, H.A. Mokhort, I.P. Kolesnikova</i> Comparative analysis of the sensitivity of pathogens of nosocomial infections and the corresponding archival microorganisms to the action of antiseptics	76
<i>T.I. Dmytrachenko, V.M. Semenov, A.V. Rednenko, M.V. Volkova, S.K. Yehorov, A.A. Marchenko</i> Markers of parvovirus infection in patients with rheumatic diseases	77
<i>T.I. Dmytrachenko, V.M. Semenov, V.V. Horbachov, A.V. Rednenko, S.K. Yehorov, A.A. Marchenko, A.V. Kornilov</i> Reactivation of latent viruses in patients with severe bacterial infections	77
<i>H.M. Dubinska, T.I. Koval, L.M. Sizova, S.S. Rudenko, N.P. Limarenko</i> Optimizing the prediction of the rate of liver fibrosis progression in HIV-infected patients with chronic hepatitis C	78
<i>M.M. Zhaivoronok</i> European GIUS guidelines on the ultrasound diagnosis of inflammatory bowel diseases	79
<i>N.O. Ivanchenko, N.I. Honchar</i> Coverage of preventive vaccinations of the population of Lviv region for 8 months of 2018	80
<i>K.V. Kalashnyk, Yu.Yu. Rlyabokon, A.V. Abramov</i> The role of changes in the content of interleukin-6 depending on the polymorphism of its gene in the effectiveness of antiviral treatment of patients with chronic hepatitis C	81

**Тези доповідей науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«Актуальні інфекційні захворювання.
Сучасні аспекти клініки, діагностики,
лікування та профілактики»,
присвяченої пам'яті М.М. Городецького
та приуроченої до 95-річчя від дня його народження
(29–30 листопада 2018 року, м. Київ)**

*Бережна А.В., Чумаченко Т.О.
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна*

**Оцінка правильності
використання антибіотиків
для особистих потреб студентами
медичних університетів**

Актуальність. Нераціональне використання антибіотиків населенням є однією з причин поширення антибіотикорезистентності мікроорганізмів. Навіть при достатньому або високому рівні спеціальних знань людина може нехтувати правилами та порушувати їх, тим самим погіршуючи поточну ситуацію щодо резистентності мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів.

Мета: дати оцінку правильності використання антибіотиків для особистих потреб студентами, які отримують вищу медичну освіту.

Матеріали та методи. Проведено поперечне епідеміологічне дослідження у березні — квітні 2018 року в м. Харкові. До дослідження на добровільних засадах було залучено 133 студенти медичних факультетів 5-го року навчання двох медичних університетів, серед яких проведено опитування щодо джерел інформації про антибіотики, режиму використання та можливих помилок при використанні антибіотиків.

Результати. З наведеного в опитувальнику переліку респондентам було запропоновано обрати джерела інформації, з яких студент отримував відомості про застосування антибіотиків. Більшість учасників (83,5 %) зазначила, що джерелом інформації про антибіотики виступають лікарі. З них 90,1 % респондентів вказали, що зазвичай при виборі антибіотиків консультуються саме з лікарем. Дві третини опитаних (67,7 %) для пошуку інформації про антибіотики використовували

спеціалізовану літературу та наукові журнали; трохи більше половини респондентів (54,9 %) використовували ресурси Інтернету. Третина опитаних (33,1 %) отримувала необхідну інформацію від свого оточення: родичів, друзів, знайомих; 32,3 % опитаних — від фармацевтів. Зауважимо, що 18 % учасників опитування отримували інформацію про антибіотики з газет та науково-популярних журналів; 16,5 % респондентів — з телебачення; 11,3 % опитаних — з рекламних брошур. При цьому майже чверть опитаних (24,1 %) зазначила, що може обирати антибіотики самостійно. Враховуючи те, що більшість джерел інформації є недостовірними та переважно спрямовані тільки на збільшення продажів та прибутку від реалізації того чи іншого препарату, їх використання для покращення рівня поінформованості є недоречним.

Незважаючи на те, що тільки 9 % респондентів вважали правильним використовувати антибіотики без рекомендацій лікаря, на практиці значно більша кількість опитаних нами студентів застосовувала антибіотики без призначення лікаря. Так, 2,2 % респондентів вказали, що завжди використовують антибіотики без призначення лікаря; 12 % осіб часто використовують антибіотики без призначення лікаря; 34,6 % опитаних іноді використовують антибіотики без призначення лікаря; 25,6 % проанкетованих рідко використовують антибіотики без призначення лікаря. Тільки чверть учасників опитування (25,6 %) зазначила, що ніколи не застосовує антибіотики без призначення лікаря.

Оскільки в Україні антибіотики можна вільно придбати у будь-якій аптеці, не дивно, що 69,9 % респондентів зазначили, що ніколи не просили лікаря призначити їм антибіотики. 78,9 % опитаних вказали, що зберігають залишки антибіотиків вдома, тому що вони можуть бути корисні у майбутньому. 13,5 % студентів вважали, що постійне застосування одного й того ж антибіотика як лікарського засобу в однієї людини не має негативних наслідків.

Опитувальник містив ряд питань, пов'язаних з режимом використання антибіотиків. Так, більша половина респондентів (57,1 %) зазначила, що були випадки, коли опитані забували приймати вчасно або ненавмисно пропускали прийом антибіотика. 21,1 % осіб зазначили, що були випадки, коли вони припиняли прийом антибіотиків після зникнення симптомів хвороби та поліпшення стану, не закінчивши повний курс лікування. Питома вага респондентів, які чинять так завжди, становила 1,5 % (2 особи). Між тим 89,4 % опитаних знає, що ефективність від лікування антибіотиком знижується, якщо курс антибіотикотерапії не завершено. Однакова частка осіб (по 3,8 %) не змогла дати однозначної відповіді або вважала, що незавершений курс прийому антибіотиків не впливає на ефективність лікування, ще 3 % респондентів не дали відповіді на зазначене питання. 20,3 % осіб вказали, що були випадки, коли вони приймали антибіотики рідше, ніж належить, попередньо не порадившись з лікарем, якщо їх стан поліпшувався і симптоми хвороби зникали.

Питома вага осіб, які використовували антибіотики при підвищенні температури тіла та при болю в горлі, була однакова — по 23,3 %. Трохи менше респондентів (22,6 %) застосовували антибіотики при ознаках застуди, таких як кашель і нежить. Серед опитаних були і такі, що приймали антибіотики при головному болю (4,5 %).

Більшість респондентів зазначила, що завжди дивиться на термін придатності антибіотика, перш ніж приймати його (79,7 %), та чигає інструкцію до антибіотика перед його застосуванням (72,9 %).

Висновки. Проведене дослідження виявило, що, незважаючи на наявність знань з мікробіології, фармакології та ряду клінічних дисциплін (внутрішні хвороби, хірургія, інфекційні хвороби та ін.), учасники опитування у повсякденному житті допускають багато помилок при використанні антибактеріальних препаратів. Це диктує необхідність введення в навчальну програму медичних університетів елективних курсів з питань раціонального використання антибіотиків та протидії формуванню і поширенню антибіотикорезистентності.

*Бодня К.І., Марченко О.С.,
Кадельник Л.О., Бодня І.П.*

*Харківська медична академія післядипломної освіти
МОЗ України, м. Харків, Україна*

Ітеративний підхід до ціноутворення: на лабораторні послуги при копропротозооскопічному обстеженні на лямбліоз

Актуальність. У сучасний період, за даними Міністерства охорони здоров'я України, близько 70 % усіх клінічних рішень у медицині засновані на результатах лабораторних досліджень, а для інфекційних захворювань ця частка наближається до 100 % [Українські лабораторії працюватимуть за міжнародними стандартами. URL: [http://moz.gov.ua/article/news/ukrainski-](http://moz.gov.ua/article/news/ukrainski-laboratorii-pracjuvatimut-za-mizhnarodnimi-standartami)

[laboratorii-pracjuvatimut-za-mizhnarodnimi-standartami](http://moz.gov.ua/article/news/ukrainski-laboratorii-pracjuvatimut-za-mizhnarodnimi-standartami) (дата звернення 2018)]. Останніми роками істотно переглядається соціальна значимість діагностики паразитарних хвороб. Кишкові протозоози, насамперед лямбліоз, навіть у формі носійства можуть створювати вторинні імунодефіцитні стани, посилювати епідеміологічно несприятливу ситуацію з кишкових бактеріозів, знижувати ефективність вакцинопрофілактики.

Профілактика, діагностика та лікування лямбліозу базуються на лабораторних дослідженнях, у ціні яких повинні знайти своє концентроване відбиття їх якості, соціальна значимість та економічна обґрунтованість.

Актуальність та практичне значення розв'язання цієї проблеми визначаються, по-перше, необхідністю розробки економічно обґрунтованих тарифів на медичні послуги за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, «що визначає перелік та обсяг медичних послуг (включаючи медичні вироби) та лікарських засобів, повну оплату надання яких пацієнтам держава гарантує за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з тарифом, для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами» [Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 р. № 2168-VIII. URL: <https://www.apteka.ua/article/440624> (дата звернення 2018)]. Важливо зазначити, що з 1 січня 2018 року здійснюється програма державних гарантій медичного обслуговування населення для первинної медичної допомоги, а з 1 січня 2020 року ця програма буде реалізована для всіх рівнів медичної допомоги. Отже, розробка та впровадження тарифів на медичні послуги є дієвим економічним інструментом забезпечення ефективності програми медичних гарантій за всіма рівнями та видами медичного обслуговування, що також актуалізує проблему ціноутворення на лабораторні дослідження в сфері паразитології.

Мета: обґрунтування теоретико-методичних засад ціноутворення на лабораторні дослідження лямбліозу з урахуванням їх ітеративності та методів діагностики.

Результати. Ціноутворення на лабораторні дослідження лямбліозу залежить від кількох чинників. Серед них:

— *метод діагностики.* У сучасних лабораторіях розпізнавання найпростіших, у тому числі лямблій, проводять, використовуючи нативний мазок (НМ), оброблений розчином Люоля, і метод ефір-формалінового збагачення (ЕФЗ);

— *витратність та результативність обраного методу діагностики.* На практиці лабораторіями України цей критерій майже не враховується. Ціни на аналізи лабораторії «Лакмус», що застосовує метод ЕФЗ, і лабораторії «Сінево» (метод НМ) однакові — 120 грн. Більше того, хоча метод ЕФЗ є більш витратним, ціни на діагностику методом НМ у лабораторіях Astra Dia, «ДІЛА» вищі — відповідно 220 і 140 грн;

— *ітеративність* (повторність, кратність циклів). Річ у тім, що лабораторне дослідження лямбліозу, як